

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

**Informacja o niepełnosprawnych
bezrobotnych i poszukujących pracy**

Katowice, wrzesień 2018 r.

Spis treści

1	SKALA BEZROBOCIA NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	3
1.1	Ślęscy niepełnosprawni – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 r.	3
1.2	Niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu w świetle danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego	4
1.3	Terytorialne zróżnicowanie bezrobocia niepełnosprawnych. Stan na 31 sierpnia 2018 r.....	5
1.4	Zatrudnienie osób niepełnosprawnych.....	6
2	CECHY DEMOGRAFICZNO - SPOŁECZNE NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH	7
2.1	Bezrobotni niepełnosprawni według wieku	7
2.2	Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia	7
2.3	Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy	8
2.4	Niepełnosprawni bezrobotni według dotychczasowego stażu pracy	8
2.5	Przyczyny niepełnosprawności	9
3	ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ ORAZ ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	10

Uwagi wstępne

W informacji na temat bezrobocia niepełnosprawnych wykorzystano dane ze sprawozdania MRPiPS-07 pt. „Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu” sporządzanego przez Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) w okresach półrocznych. Ogólne informacje o stanie i strukturze bezrobocia niepełnosprawnych powstały w oparciu o dane sporządzanego miesięcznie sprawozdania MRPiPS – 01 pt. „Sprawozdanie o rynku pracy” oraz kwartalnie Załącznika 1 do sprawozdania MRPiPS – 01 pt. „Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy”.

Należy nadmienić, iż powiatowe urzędy pracy sporządzają sprawozdania jednostkowe, zaś w WUP wykonywane są zestawienia zbiorcze. Zdecydowana większość informacji objętych powyższymi sprawozdaniami jest wprowadzana przez pracowników powiatowych urzędów pracy w czasie rejestracji do karty rejestracyjnej bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Uzupełnieniem informacji są syntetyczne dane dotyczące zbiorowości niepełnosprawnych, uwzględniające informacje dotyczące aktywności zawodowej, na podstawie publikacji Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Statystycznego w Katowicach.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako¹:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego;
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

1 Skala bezrobocia niepełnosprawnych

1.1 Śląscy niepełnosprawni – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 r.²

W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań z 2011 r. (NSP 2011), ustalono że w województwie śląskim liczba osób, które deklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 552,2 tys. co stanowiło 11,9% ludności województwa (wobec 560,7 tys. w 2002 r.). Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,8% ogółu niepełnosprawnych w kraju; co ósmy mieszkaniec województwa był osobą niepełnosprawną.

Wśród ogółu niepełnosprawnych w 2011 r. 295,4 tys. (53,5%) to kobiety. Liczba niepełnosprawnych mężczyzn w omawianym okresie ukształtowała się na poziomie 256,8 tys. (46,5% zbiorowości osób omawianej kategorii).

W NSP 2011 roku zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez uprawniony do tego organ;
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

---

¹ <http://psz.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>

² <http://katowice.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/spisy-powszechne/nsp-2011-raport-z-wynikow-w-wojewodztwie-slaskim,12,1.html>

Niepełnosprawni w świetle badań NSP w 2011 w województwie śląskim

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasta	Wieś
	w tysiącach		
Ogółem	552,2	450,0	102,2
Mężczyźni	256,8	207,6	49,2
Kobiety	295,4	242,4	53,0
Osoby niepełnosprawne prawnie	344,8	285,6	59,2
Mężczyźni	175,1	143,8	31,3
Kobiety	169,7	141,8	27,9
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	207,4	164,4	43,0
Mężczyźni	81,7	63,9	17,8
Kobiety	125,7	100,6	25,1

Liczba osób niepełnosprawnych prawnie wyniosła 344,8 tys. (62,4% ogółu osób niepełnosprawnych). W populacji niepełnosprawnych mieszkańców naszego województwa 55,6 tys. (10,1%) posiadało wyłącznie prawne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nie deklarując żadnych ograniczeń sprawności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Liczba osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie tj. takich, które nie posiadały orzeczenia, ale ich subiektywna ocena wskazywała, że miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych wniosła 207,4 tys.

1.2 Niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu w świetle danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego

Według stanu na koniec sierpnia 2018 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było 6,1 tys. osób posiadających status bezrobotnego, zaliczanych do kategorii niepełnosprawnych, co stanowiło 7,3% ogółu bezrobotnych.

NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI (stan w końcu miesiąca)

miesiąc / rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
styczeń	12 262	12 890	13 099	12 253	10 467	8 555	7 038
luty	12 386	13 024	12 955	12 047	10 270	8 331	7 075
marzec	12 463	12 920	12 776	11 842	10 156	8 116	6 887
kwiecień	12 177	12 710	12 462	11 544	9 798	7 797	6 697
maj	12 005	12 489	12 232	11 252	9 390	7 524	6 465
czerwiec	11 837	12 263	11 899	10 859	8 865	7 425	6 282
lipiec	11 689	12 274	11 810	10 629	8 581	7 403	6 110
sierpień	11 762	12 256	11 705	10 396	8 427	7 312	6 057
wrzesień	11 817	12 267	11 627	10 203	8 275	7 254	
październik	11 928	12 384	11 722	10 017	8 232	6 791	
listopad	12 191	12 635	11 758	10 043	8 239	6 800	
grudzień	12 475	12 822	11 855	10 205	8 344	6 870	

Kobiety stanowią niespełna połowę wśród bezrobotnych niepełnosprawnych. Na koniec sierpnia 2018 roku panie stanowiły 47,1% zarejestrowanych niepełnosprawnych (2 853 kobiety), natomiast mężczyźni w liczbie 3 204 osób to 52,9%.

W końcu sierpnia 2018 r. wśród bezrobotnych zaliczanych do kategorii niepełnosprawnych 12,6% miało prawo do pobierania zasiłku (761 osób). Kobiety stanowiły 54,1% wszystkich uprawnionych do zasiłku

w tej kategorii (412 osób). Należy podkreślić, że wśród ogółu śląskich bezrobotnych odsetek zasiłkobiorców jest nieco wyższy, według stanu na 31 sierpnia br. zasiłek o którym mowa otrzymywało 11,9 tys. osób, co stanowiło 14,4% wszystkich zarejestrowanych.

W sierpniu 2018 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim wpłynęły 15 034 informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej. Wśród nich 532 kierowane były do niepełnosprawnych, z tego 20 ofert dotyczyło pracy subsydiowanej a 221 ofert pracy sezonowej. Bezrobotni niepełnosprawni to przede wszystkim mieszkańcy miast, według stanu na 30.06.2018 r. na terenach wiejskich zamieszkiwało 18,2% z nich. Wśród ogółu bezrobotnych na Śląsku analogiczny miernik jest wyższy.

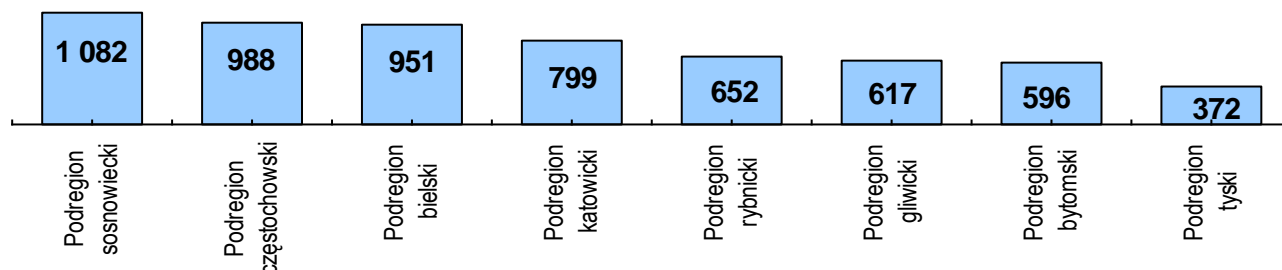
1.3 Terytorialne zróżnicowanie bezrobocia niepełnosprawnych. Stan 31 sierpnia 2018 r.

Niepełnosprawni bezrobotni według powiatów. Stan w końcu sierpnia 2018 r.

Powiaty	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych OGÓŁEM	w tym: bezrobotni niepełnosprawni	
		osoby	% udział wśród ogółu
Będziński	3 832	205	5,3
Bielski	2 005	182	9,1
Cieszyński	3 521	267	7,6
Częstochowski	3 084	207	6,7
Gliwicki	1 909	126	6,6
Kłobucki	2 398	97	4,0
Lubliniecki	1 718	69	4,0
Mikołowski	1 242	83	6,7
Myszkowski	1 556	125	8,0
Pszczynski	1 308	95	7,3
Raciborski	1 702	145	8,5
Rybnicki	1 015	53	5,2
Tarnogórski	2 933	157	5,4
Bieruńsko-Lędz.	646	46	7,1
Wodzisławski	2 396	178	7,4
Zawierciański	3 259	226	6,9
Żywiecki	3 442	167	4,9
Bielsko-Biała	2 203	335	15,2
Bytom	4 449	311	7,0
Chorzów	2 004	143	7,1
Częstochowa	4 148	559	13,5
Dąbrowa G.	3 047	187	6,1
Gliwice	3 607	250	6,9
Jastrzębie Zdrój	1 474	94	6,4
Jaworzno	1 325	101	7,6
Katowice	3 804	242	6,4
Mysłowice	1 413	127	9,0
Piekary Śl.	1 134	59	5,2
Ruda Śl.	1 337	121	9,1
Rybnik	1 932	139	7,2
Siemianowice Śl.	1 220	103	8,4
Sosnowiec	4 873	363	7,4
Świętochłowice	873	63	7,2
Tychy	1 715	148	8,6
Zabrze	3 160	241	7,6
Żory	739	43	5,8
Razem województwo	82 423	6 057	7,3

Charakterystyczną cechą bezrobocia niepełnosprawnych jest stosunkowo duże zróżnicowanie pod względem liczby zarejestrowanych. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w miastach na prawach powiatu: Częstochowie (559 osób), Sosnowcu (363 osoby), Bielsku – Białej (335 osób) Bytomiu (311 osób) i w powiecie cieszyńskim (267 osób). Najmniej zarejestrowanych stwierdzono w powiatach: Żorach (43 osoby), bieruńsko – lędzińskim (46 osób), rybnickim (53 osoby) oraz Piekarach Śląskich (59 osób).

Niepełnosprawni bezrobotni według podregionów. Stan w końcu sierpnia 2018 r.

W końcu sierpnia 2018 r. najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych było w podregionach sosnowieckim i częstochowskim. Najmniej bezrobotnych tej kategorii pozostawało w rejestrach powiatowych urzędów pracy w podregionie tyskim.

1.4 Zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Według danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego w województwie śląskim liczba osób niepełnosprawnych pracujących w głównym miejscu pracy na koniec 2016 r. wyniosła 34 856 osób, w tym 16 491 kobiet. Należy podkreślić, że powyższe dane nie uwzględniają podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata (ogółem), I kwartał 2018 r.

Wyszczególnienie	wartość liczbowa
	[%]
POLSKA	22,9
ŁÓDZKIE	35,4
LUBUSKIE	32,9
POMORSKIE	32,5
OPOLSKIE	27,0
PODKARPACKIE	24,5
ŚLĄSKIE	24,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	23,1
MAZOWIECKIE	22,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE	20,3
KUJAWSKO-POMORSKIE	20,2
WIELKOPOLSKIE	18,8
DOLNOŚLĄSKIE	18,6
MAŁOPOLSKIE	18,1
PODLASKIE	17,9
ZACHODNIOPOMORSKIE	16,2
LUBELSKIE	15,7

Źródło: Urząd Statystyczny Katowice, Bank Danych Lokalnych

W województwie śląskim wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata wyniósł w I kwartale br. 24,0%, podczas gdy dla całego kraju opisywany wskaźnik to 22,9%.

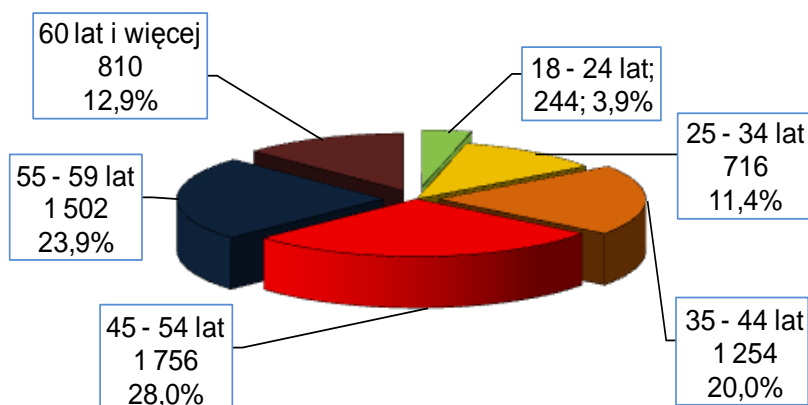
Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata obliczono jako udział pracujących niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata w ogólnej liczbie ludności niepełnosprawnej w tym wieku. Zbiorowość osób niepełnosprawnych została wyodrębniona z ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, na podstawie kryterium prawnego. Do osób niepełnosprawnych zaliczono osoby w wieku 16 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

2 Cechy demograficzno - społeczne niepełnosprawnych bezrobotnych

2.1 Bezrobotni niepełnosprawni według wieku

Bezrobotni niepełnosprawni według wieku - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2018 r.

Bezrobotni niepełnosprawni według wieku. Stan 30.06.2018 r.

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu czerwca 2018 r. osoby młode, poniżej 35 roku życia stanowiły zaledwie 15,3% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych (960 osób). Dominującą kategorią były osoby w wieku od 45 do 54 lat (28,0%).

2.2 Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia

Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2018 r.

Z danych zebranych na koniec czerwca 2018 roku wynika, że 31,4% niepełnosprawnych bezrobotnych zakończyło edukację w gimnazjum lub poniżej. Ponad 35% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, zaś 26,4% legitymowało się średnim wykształceniem. Mniejsza liczba niepełnosprawnych legitymuje się wyższym wykształceniem (6,4%).

Biorąc pod uwagę najwyższy poziom wykształcenia, w tej grupie panie stanowiły 61,9%.

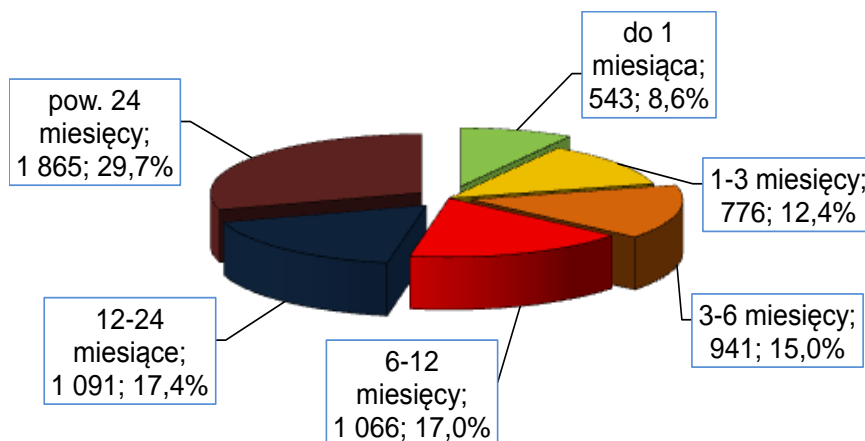
Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia. Stan 30.06.2018 r.

Wykształcenie	Bezrobotni niepełnosprawni	
	liczba osób	% udział
wyższe	404	6,4
policealne i średnie zawodowe	1 185	18,9
średnie ogólnokształcące	472	7,5
zasadnicze zawodowe	2 246	35,8
gimnazjalne i poniżej	1 975	31,4
Razem	6 282	100,0

2.3 Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy

Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2018 r. Analizując strukturę bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy, można zauważyć, że w końcu II kwartału 2018 roku 8,6% niepełnosprawnych posiadało maksymalnie jednomiesięczny „staż na bezrobociu”. Najliczniejszą grupę bezrobotnych niepełnosprawnych (3,0 tys. tj. 47,1%) stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy. Grupa długookresowo bezrobotnych jest wewnątrznie zróżnicowana, tworzą ją osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy oraz chronicznie bezrobotni, którzy nie mają zatrudnienia ponad 24 miesiące.

Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy. Stan 30.06.2018 r.

2.4 Niepełnosprawni bezrobotni według dotychczasowego stażu pracy

Bezrobotni niepełnosprawni według stażu pracy - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2018 r. W końcu czerwca 2018 r. 90,8% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych to osoby legitymujące się stażem pracy – poprzednio pracujący. Jak widać, wśród niepełnosprawnych stażem pracy do jednego roku legitymuje się 17,1% osób z omawianej kategorii. Równocześnie należy podkreślić fakt, iż w zbiorowości niepełnosprawnych procentowy udział osób o stażu pracy powyżej 20 lat jest wysoki.

Bezrobotni niepełnosprawni według stażu pracy. Stan 30.06.2018 r.

Staż pracy	Bezrobotni niepełnosprawni	
	liczba osób	% udział
do 1 roku	1 072	17,1
1-5	1 050	16,7
5-10	914	14,5
10-20	1 250	19,9
20-30	1 039	16,5
30 lat i więcej	382	6,1
bez stażu	575	9,2
Razem	6 282	100,0

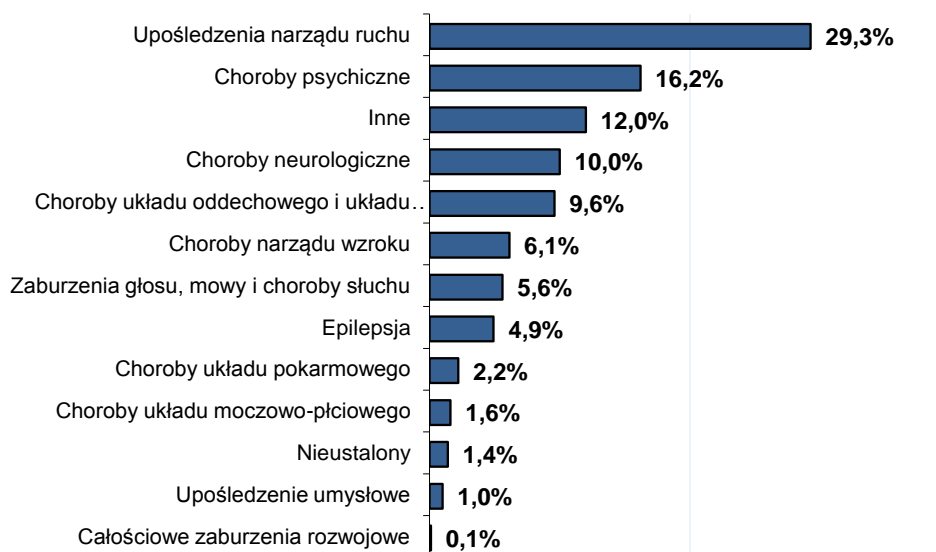
2.5 Przyczyny niepełnosprawności

W tej części wykorzystano dane sprawozdania MRPiPS-07 „o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu”, które sporządzane jest w okresach półrocznych.

Według danych z końca I półrocza 2018 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 6 282 bezrobotnych ze statusem osoby niepełnosprawnej. Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu wyniosła 1 035. Zdecydowana większość posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 4 121 osób (65,6% ogółu osób zakwalifikowanych do tej grupy). Kolejne 2 007 osób (31,9%) legitymowało się umiarkowaną niepełnosprawnością, a 154 (2,5%) bezrobotnych znacznym stopniem niepełnosprawności. Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem narządów ruchu.

Przyczyny niepełnosprawności – stan na koniec I półrocza 2018 r.

N= 6 282

3 Zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej

W tej części wykorzystano dane pochodzące ze sprawozdania wojewodów INF-ZPCh ZAZ – w II półroczu 2017 r. z wyłączeniem 8 zakładów pracy chronionej (ZPCh), które nie wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego.

W województwie śląskim w omawianym okresie wymienia się 114 zakładów pracy chronionej, w których pracuje 17,4 tys. osób, w tym 13,5 tys. niepełnosprawnych. W skali kraju nasze województwo plasuje się na drugim miejscu pod względem liczby ZPCh, za Wielkopolską gdzie takich zakładów jest 154 (pracuje w nich 20,2 tys. osób, w tym 14,3 tys. osób z opisywanej kategorii).

Zatrudnienie w zakładach pracy chronionej w grudniu 2017 r.

Województwo	Liczba ZPCh	Zatrudnienie w osobach (ogółem)	Liczba osób niepełnosprawnych (ogółem)
Wielkopolskie	154	20 217	14 263
Śląskie	114	17 437	13 487
Mazowieckie	90	24 403	19 092
Dolnośląskie	85	23 070	17 287
Łódzkie	83	11 640	9 617
Kujawsko-pomorskie	82	8 188	6 481
Podkarpackie	82	14 030	11 115
Pomorskie	77	9 679	8 066
Małopolskie	66	12 142	9 501
Lubuskie	56	8 273	6 925
Warmińsko-mazurskie	47	5 898	4 798
Świętokrzyskie	38	3 977	3 278
Lubelskie	18	2 070	1 377
Zachodnio-pomorskie	16	1 508	1 213
Opolskie	15	2 272	1 583
Podlaskie	15	1 444	1 111
Ogółem	1 038	166 248	129 195

W ślad za sprawozdaniami wojewodów INF -ZPCh-ZAZ za II półroczu 2017 r. w województwie śląskim działa także 13 zakładów aktywności zawodowej, w których pracuje 813 osób, w tym 615 osób niepełnosprawnych (grudzień 2017 r.). Pod względem liczby zakładów aktywności zawodowej Śląskie wraz z Podkarpackiem plasuje się na pierwszym miejscu w kraju.